

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 4

หัวข้อเนื้อหา

1. ระบบการเมืองการปกครองจีน
 - 1.1 พรรคคอมมิวนิสต์จีน
 - 1.2 สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ
 - 1.3 สภาประชาชนแห่งชาติ
 - 1.4 คณะรัฐมนตรีจีน
 - 1.5 ระบบศาลของจีน
 - 1.6 ระบบทหารและการป้องกันประเทศ
2. เขตการปกครองของจีน
 - 2.1 มณฑล
 - 2.2 เขตปกครองตนเอง
 - 2.3 นครที่ขึ้นต่อส่วนกลาง
 - 2.4 เขตบริหารพิเศษ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สืบค้น อธิบาย และนำเสนอเกี่ยวกับการปกครองของประเทศจีนอย่างถูกต้อง
2. เปรียบเทียบรูปแบบการปกครอง ระหว่างประเทศจีนกับประเทศไทยได้
3. อธิบายและสรุปแนวคิดที่ได้จากการเรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองของจีนได้
4. เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปกครองของประเทศจีน

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ทดสอบก่อนเรียน
2. แบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน โดยผู้สอนแบ่งหัวข้อให้แต่ละกลุ่ม และให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเอกสารประกอบการสอน เรื่องการปกครองของประเทศจีน
3. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มอภิปรายและสรุปสาระสำคัญจาก เรื่องการปกครองของประเทศจีน เขียนข้อสรุปลงในกระดาษ A4 และส่งตัวแทนออกมารายงาน
4. ใช้คำถามกระตุ้นให้คิดเกี่ยวกับการปกครองของประเทศจีนโดยใช้ประสบการณ์เดิม
5. ผู้สอนบรรยายประกอบสไลด์ MS-Power Point

6. ให้นักศึกษาทุกคนทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองของประเทศจีนแล้วเขียนผังความคิด (mind mapping)
7. ให้นักศึกษา ศึกษาการปกครองของประเทศจีนจากสื่ออื่นๆ นอกเหนือจากเอกสารประกอบการสอน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา
8. ผู้สอนสรุป และให้นักศึกษาทุกคนทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองของประเทศจีน แล้วเขียนสรุปตามความเข้าใจเป็นรายบุคคล
9. ให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัด เรื่องการปกครองของประเทศจีน
10. ทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาภูมิหลังทางสังคมของชาวจีน
2. เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม power point และเครื่องฉายภาพ (LCD projector)
3. MS-Power Point เรื่อง การปกครองของประเทศจีน
4. ใบงานที่ 4 เรื่อง สืบค้นเกี่ยวกับการปกครองของประเทศจีน
5. ตารางรายชื่อมณฑลที่แบ่งแยกตามเขตการปกครอง

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานที่ 4
2. การประเมินผลการนำเสนอผลงานการสืบค้น
3. สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรม

บทที่ 4

การปกครองของประเทศจีน

1. ระบบการเมืองการปกครองจีน

ประเทศจีนถูกพิจารณาโดยนักรัฐศาสตร์หลายคนว่าเป็นหนึ่งในห้ารัฐคอมมิวนิสต์สุดท้าย (เช่นเดียวกับเวียดนาม เกาหลีเหนือ ลาว และคิวบา แต่การอธิบายลักษณะอย่างเรียบง่ายของโครงสร้างการเมืองของสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่อาจเป็นไปได้อีกตั้งแต่คริสต์ทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา) รัฐบาลจีนได้ถูกอธิบายอย่างแพร่หลายว่าเป็นคอมมิวนิสต์และสังคมนิยม แต่ยังคงรวมไปถึงเผด็จการเบ็ดเสร็จ ซึ่งยังคงเหลือการควบคุมอย่างหนักในหลายพื้นที่ การควบคุมที่มีชื่อเสียง ได้แก่ อินเทอร์เน็ต สื่อ เสรีภาพในการแสดงออก สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ และเสรีภาพในการนับถือศาสนาทำให้ประชาชนบางส่วนไม่เห็นด้วย

เมื่อเทียบกับนโยบายปิดประเทศซึ่งดำเนินมาจนถึงกลางคริสต์ทศวรรษ 1970 แล้ว การเปิดเสรีในสาธารณรัฐประชาชนจีนส่งผลทำให้บรรยากาศการบริหารประเทศลดระดับการจำกัดควบคุมลงกว่าแต่ก่อน แต่ก็ยังห่างจากเสรีประชาธิปไตยหรือสังคมนิยมประชาธิปไตยซึ่งเกิดขึ้นในยุโรปหรืออเมริกาเหนือโดยเฉพาะด้านเสรีภาพของประชาชนส่วนใหญ่ และสภาพประชาชนแห่งชาติ (หน่วยงานสูงสุดของรัฐ) ถูกอธิบายว่าเป็นหน่วยงาน “ประทับตราอย่าง” ตำแหน่งทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและผู้นำรัฐบาลมักทับซ้อนกัน ตั้งแต่ยุคของประธานาธิบดีเจียง เจ๋อหมิน เป็นต้นมา ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐประชาชนจีนมักดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์จีนอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย

1.1 พรรคคอมมิวนิสต์จีน

ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1921 ที่นครเซี่ยงไฮ้ และมีอำนาจปกครองประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี ค.ศ. 1949 มา จนกระทั่งปัจจุบัน เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีอำนาจปกครองจีนแบบเบ็ดเสร็จที่แท้จริง รัฐบาลและรัฐสภา มีหน้าที่ปฏิบัติตามมติและนโยบายที่พรรคกำหนดโดยยึดหลักประชาธิปไตยรวมศูนย์ ลำดับอาวุโสในพรรคคอมมิวนิสต์มีความสำคัญเหนือตำแหน่งอื่น และเป็นตัวบ่งชี้อำนาจของผู้นำแต่ละคน

ตามธรรมนูญพรรค กำหนดให้มีการประชุมสมัชชาพรรคแห่งชาติ ทุก 5 ปี นับตั้งแต่ได้มีการจัดตั้งพรรคขึ้นในปี ค.ศ. 1921 พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้จัดให้มีการประชุมสมัชชาพรรคมาแล้ว 16 ครั้ง คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน เป็นตัวแทนสมัชชาพรรคแห่งชาติในการนำนโยบายของพรรคไปปฏิบัติ โดยคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน มีการประชุม

เต็มคณะอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือมากกว่านั้น ตามคำสั่งของกรรมการเมือง ส่วนสมาชิกกรรมการเมืองมีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน และสมาชิกถาวรกรรมการเมืองมีการประชุมเป็นประจำทุกอาทิตย์

ปัจจุบันพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีสมาชิกประมาณ 70.8 ล้านคน (สถิติปี 2549) กระจายอยู่ทั่วประเทศและจะคัดเลือกผู้แทนระดับชาติจากมณฑลต่าง ๆ จากกองทัพ และจากองค์กรของรัฐรวมประมาณ 2,100 คน เข้าร่วมการประชุมสมัชชาพรรค และในจำนวนนี้จะได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกคณะกรรมการกลางพรรค ชุดปัจจุบันมีสมาชิก 198 คน และสมาชิกสำรองอีก 158 คน จากจำนวนสมาชิกคณะกรรมการกลางพรรค 198 คน จะได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกกรรมการเมืองจำนวน 25 คน โดยแบ่งเป็นสมาชิก 24 คน และสมาชิกสำรอง 1 คน และจากจำนวนสมาชิก 24 คน จะได้รับคัดเลือกให้เป็นสมาชิกถาวรประจำกรรมการเมืองจำนวน 9 คน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญทางการเมืองระดับสูงสุดของจีน และหนึ่งในจำนวน 9 คน จะได้รับเลือกตั้งให้เป็นเลขาธิการพรรค ซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุด และจะได้รับตำแหน่งประธานาธิบดีโดยอัตโนมัติ

ประเทศจีนไม่เหมือนกับประเทศที่ปกครองด้วยลัทธิคอมมิวนิสต์อื่น ๆ พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ไม่ใช่พรรคคอมมิวนิสต์ยังคงอยู่ได้ พรรคการเมืองสำคัญที่ไม่ใช่พรรคคอมมิวนิสต์มีอยู่ 8 พรรค ด้วยกันคือ

1. พรรคกรรมการปฏิวัติของก๊กมินตั๋ง มีกำเนิดจากพรรคสมาคมสหชาติไต้หวัน ราษฎร ของ ดร.ซุนยัตเซ็น แยกตัวจากพรรคก๊กมินตั๋ง ของเจียงไคเช็ค ในปี ค.ศ.1948 พรรคนี้สนับสนุนหลักประชาธิปไตยแบบใหม่ของเหมา เจ๋อตุง สมาชิกส่วนมากเป็นข้าราชการเก่า
2. สันนิบาตประชาธิปไตยจีน ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นปัญญาชน และข้าราชการเสรีนิยมเป็นส่วนใหญ่ พวกนี้ประสบความสำเร็จในการจัดตั้งพลังที่สาม ในระหว่างปี ค.ศ.1949 - 1953 เมื่อจีนแยกออกเป็นสองรัฐบาล พวกหนึ่งตามไปอยู่ไต้หวัน เป็นพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยจีน ส่วนที่เหลือในแผ่นดินใหญ่ ยังมีอิทธิพลมากที่สุดในบรรดาพรรคประชาธิปไตยทั้งหลาย
3. สมาคมสถาปนาประชาธิปไตยจีน พรรคนี้รวบรวมสมาชิกจากนักธุรกิจระดับชาติ ที่มีหัวคิดเสรีนิยม
4. พรรคประชาธิปไตยชาวนาและกรรมกรจีน สมาชิกส่วนมากเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ช่างเทคนิค นำโดยแพทย์ และเจ้าหน้าที่ในวงการแพทย์
5. สมาคมส่งเสริมประชาธิปไตยแห่งประเทศไทย สมาชิกส่วนมากเป็นปัญญาชนผู้ก้าวหน้า
6. สมาคมสามกัณยาน ใช้ชื่อเรียกตามวันที่ชาวจีนถือว่า มีชัยชนะต่อญี่ปุ่น (๓ กัณยาน) สมาชิกส่วนมากเป็นกรรมกร นักศึกษา และผู้นำด้านวัฒนธรรมที่ก้าวหน้า
7. พรรคจี้กุง ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นชาวจีนโพ้นทะเลเสียเป็นส่วนมาก

8. สันนิบาตประชาธิปไตยเพื่อปกครองตนเองของไต้หวัน เป็นพรรคที่เกิดขึ้นก่อนการจัดรัฐบาลจีนในปี ค.ศ.1949

พรรคต่าง ๆ ดังกล่าวได้รับเชิญจากรัฐบาลจีน ให้มีส่วนร่วมในรัฐบาลผสม หรือรัฐบาลแนวร่วม ซึ่งเป็นวิถีทางต่อสู้กับศัตรูการเมือง ตามนโยบาย “ประชาธิปไตยแผนใหม่” ของเหมา เจ๋อตุง ทุกพรรคยอมรับฐานะการนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน และไม่มีเจตนาที่จะแข่งขันเพื่อชิงอำนาจ ในการปกครอง ดังพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแต่ประการใด นอกจากนั้นยังไม่มีลักษณะเป็นกลุ่มผลประโยชน์อีกด้วย การปล่อยให้กลุ่มการเมืองดังกล่าว คงอยู่ได้เป็นแบบอย่างที่แปลกกว่ารัฐบาลคอมมิวนิสต์อื่น ๆ ในรัฐบาลที่จัดตั้ง เมื่อปี ค.ศ.1949 และ ค.ศ.1954 มีผู้นำของพรรคดังกล่าวได้เข้าร่วมเป็นรัฐมนตรีหลายคน

1.2 สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ เปรียบเสมือนสภา "พีเลียง" ของ สภาประชาชนแห่งชาติ หน้าที่ที่สำคัญของสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ คือ เป็นที่ปรึกษาทางการเมือง ควบคุมดูแลด้านประชาธิปไตย เข้าร่วมในกิจกรรมด้านการเมือง และเสนอแนะความคิดเห็นด้านการเมืองในขอบข่ายของพรรคการเมือง สมาคมและกลุ่มชนส่วนน้อยต่างๆ มีหน้าที่ให้ความเห็นต่อการดำเนินการของสภาประชาชนแห่งชาติ

สมาชิกสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ มีการประชุมเต็มคณะปีละ 1 ครั้ง ควบคู่ไปกับการประชุมเต็มคณะของสภาประชาชนแห่งชาติ สมาชิกสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ แต่ละคนมีวาระ 5 ปี สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติสมัยปัจจุบันนับเป็นชุดที่ 10 นับตั้งแต่มิมีการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน และจะอยู่ในวาระจนถึงปี 2551

ปัจจุบัน สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ มีประธาน คือ นายเจีย ชิงหลิน ซึ่งมีอาวุโสเป็นลำดับที่ 4 ของประเทศ มีรองประธาน 27 คน การแต่งตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ และกรรมการประจำของสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ มาจากการเสนอชื่อของคณะผู้แทนพรรค การเมือง สมาคม ชนส่วนน้อยกลุ่มต่างๆ และตัวแทนคณะบุคคลต่างๆ และผ่านการคัดสรรจากที่ประชุมคณะกรรมการสภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ เต็มคณะในลำดับสุดท้าย สภาที่ปรึกษาทางการเมือง มีคณะกรรมการธิการกำกับดูแลงานด้านต่าง ๆ 9 คณะ ดังนี้

1. คณะกรรมการธิการทั่วไป มีหน้าที่เสนอญัตติ
2. คณะกรรมการธิการเศรษฐกิจ
3. คณะกรรมการธิการด้านประชากร ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
4. คณะกรรมการธิการด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สุขภาพและกีฬา
5. คณะกรรมการธิการด้านสังคมและกฎหมาย
6. คณะกรรมการธิการด้านจริยธรรมและศาสนา

7. คณะกรรมการดูแลความสัมพันธ์กับฮ่องกง มาเก๊า ไต้หวัน และชาวจีนโพ้นทะเลจากทั่วโลก
8. คณะกรรมการด้านการต่างประเทศ
9. คณะกรรมการด้านประวัติศาสตร์

1.3 สภาประชาชนแห่งชาติ

สภาประชาชนแห่งชาติ มีหน้าที่ออกกฎหมายและแก้ไขรัฐธรรมนูญ ให้ความเห็นชอบต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ งบประมาณของรัฐ และมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี ประธานศาลสูงสุด และตำแหน่งสำคัญอื่น ๆ เช่น ประธานคณะกรรมการทหารแห่งชาติสภาประชาชนแห่งชาติ มีประธาน คือ นายอู๋ ปางกั๋ว ซึ่งมีอาวุโสเป็นลำดับที่ 2 ของพรรคคอมมิวนิสต์และของประเทศ รองจากประธานาธิบดี มีรองประธาน 15 คน และมีสมาชิกทั้งหมด 2,985 คน การเลือกตั้งสมาชิกสภาประชาชนแห่งชาติ ทำตามลำดับขั้น คือ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเลือกตั้งผู้แทนของตนเอง ซึ่งผู้ที่ได้รับเลือกจะทำการเลือกตั้งต่อไปเป็นขั้นๆ อีก 5 ขั้น ตามลำดับคือ ระดับตำบลและหมู่บ้าน ระดับอำเภอ ระดับเมือง ระดับมณฑลและเขตปกครองตนเอง และสุดท้ายระดับชาติ

องค์กรสำคัญที่เป็นหัวใจของสภาประชาชนแห่งชาติ คือ คณะกรรมการประจำ ซึ่งเป็นหน่วยงานบริหารที่มีอำนาจร่างกฎหมาย แทนสภาประชาชนแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานสภาประชาชนแห่งชาติ รองประธาน เลขาธิการ และสมาชิกจำนวน 155 คน มีการประชุมเป็นประจำทุก 2 เดือน สภาประชาชนแห่งชาติ มีคณะกรรมการกำกับดูแลงานด้านต่างๆ 9 คณะ ดังนี้

1. คณะกรรมการชนชาติ
2. คณะกรรมการกฎหมาย
3. คณะกรรมการกิจการภายในและยุติธรรม
4. คณะกรรมการการคลังและเศรษฐกิจ
5. คณะกรรมการการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และสาธารณสุข
6. คณะกรรมการการต่างประเทศ
7. คณะกรรมการกิจการชาวจีนโพ้นทะเล
8. คณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
9. คณะกรรมการกิจการการเกษตรและชนบท

1.4 คณะรัฐมนตรีจีน

คณะรัฐมนตรีจีน เป็นองค์การบริหารที่สำคัญที่สุดของประเทศ มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งออกโดยสภาประชาชนแห่งชาติ และควบคุมดูแลงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

ระดับต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งดูแลกิจการต่างประเทศและการทำสนธิสัญญาต่างๆ นอกจากนี้ยังมีอำนาจประกาศสภาวะฉุกเฉินในมณฑลต่างๆ และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารประเทศด้วยคณะรัฐมนตรีจีนมีนายพลี่ เค่อเฉียง เป็นนายกรัฐมนตรี มีรองนายกรัฐมนตรี 4 คน และมีมนตรีแห่งรัฐ ซึ่งมีอาวุโสต่ำกว่ารองนายกรัฐมนตรีแต่สูงกว่ารัฐมนตรี จำนวน 5 คน รับผิดชอบกำกับดูแลงานของกระทรวงต่างๆ

คณะรัฐมนตรีจีนประกอบด้วยกระทรวงและหน่วยงานในระดับกระทรวง 28 หน่วยงานดังนี้

1. กระทรวงการต่างประเทศ
2. กระทรวงกลาโหม
3. คณะกรรมาธิการวางแผนพัฒนาการแห่งชาติ
4. กระทรวงศึกษาธิการ
5. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. คณะกรรมาธิการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
7. คณะกรรมาธิการกิจการชนชาติ
8. กระทรวงรักษาความมั่นคงภายใน
9. กระทรวงความมั่นคงแห่งชาติ
10. กระทรวงตรวจสอบ
11. กระทรวงกิจการพลเรือน
12. กระทรวงยุติธรรม
13. กระทรวงการคลัง
14. กระทรวงบุคลากร
15. กระทรวงแรงงานและประกันสังคม
16. กระทรวงที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ
17. กระทรวงการก่อสร้าง
18. กระทรวงรถไฟ
19. กระทรวงคมนาคม
20. กระทรวงกิจการโทรคมนาคมและสารสนเทศ
21. กระทรวงชลประทาน
22. กระทรวงเกษตร
23. กระทรวงพาณิชย์
24. กระทรวงวัฒนธรรม
25. กระทรวงสาธารณสุข
26. คณะกรรมาธิการวางแผนครอบครัวแห่งชาติ

27. ธนาคารประชาชนจีน (ธนาคารชาติ)

28. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินสำหรับการดำเนินนโยบายของจีนต่อชาวจีนที่มีได้
อยู่ในแผ่นดินใหญ่

คณะรัฐมนตรีจีน มีหน่วยงานที่วางนโยบายและดูแลเฉพาะด้าน ความสัมพันธ์
ระหว่างรัฐบาลกลางกับท้องถิ่นเหล่านั้น คือ ฮองกงและมาเก๊า ไต้หวัน และชาวจีนโพ้นทะเล
นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีจีนยังรับผิดชอบดูแลหน่วยงานอื่นๆ อีกมาก ที่สำคัญ อาทิ สำนักงานข่าวซิน
หัว ซึ่งเป็นแหล่งข่าวของรัฐบาล สภาวิทยาศาสตร์ สภาสังคมศาสตร์ สภาวิศวกรรมศาสตร์ และ
หน่วยงานกำกับดูแลด้านกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเงินและการคลังของประเทศอีกด้วย

1.5 ระบบศาลของจีน

จีนมีศาลประชาชนสูงสุด เป็น องค์กรที่มีอำนาจสูงสุดในการพิพากษา มีอิสระในการ
ใช้อำนาจพิพากษาพิจารณาความ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นองค์กรสูงสุดที่ควบคุมตรวจสอบงาน
พิพากษาของศาลประชาชน ท้องถิ่นระดับต่างๆ มีหน้าที่พิพากษาคดีที่สำคัญ ตามที่กฎหมาย
กำหนด คดีที่มีการอุทธรณ์จากศาลต่างๆ และคดีที่สำนักงานอัยการสูงสุดเสนอ ดีความกฎหมาย
ต่างๆ พิพากษาโทษประหารชีวิต นอกจากนี้ ศาลประชาชนสูงสุดยังมีอำนาจควบคุมงานของศาล
ท้องถิ่นต่างๆ รวมทั้งสามารถนำคดีที่ผ่านการพิพากษาจากศาลท้องถิ่นแล้วมาพิจารณาใหม่ หรือ
สั่งให้ศาลเหล่านั้นทำการพิพากษาอีกครั้งได้

ในระดับภูมิภาค มีศาลประชาชนสูงสุดในแต่ละมณฑล เขตปกครองตนเอง และ
เทศบาลนครที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง ซึ่งแบ่งเป็น ศาลประชาชนชั้นสูง ชั้นกลาง และชั้นพื้นฐาน ซึ่ง
ศาลประชาชนสูงสุดมีอำนาจเหนือศาลภูมิภาคทั้งหมด

โครงสร้างของสำนักงานอัยการของจีนแบ่งออกเป็น 4 ระดับชั้น คือ ชั้นพื้นฐาน ชั้น
กลาง ชั้นสูง และสำนักงานอัยการสูงสุดของประชาชนสำนักงานอัยการสูงสุดของประชาชน เป็น
องค์กรตรวจสอบสูงสุดของจีน เป็นตัวแทนของรัฐในการใช้อำนาจตรวจสอบอย่างเป็นทางการ
ภาระหน้าที่หลัก คือ ทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกฎหมายของสำนักงาน
อัยการท้องถิ่น ระดับต่างๆ รวมทั้งสำนักงานอัยการเฉพาะด้าน สำนักงานอัยการสูงสุดของ
ประชาชนอยู่ภายใต้คณะกรรมการประจำของสภาประชาชนแห่งชาติ

ในระดับภูมิภาค จีนมีสำนักงานอัยการซึ่งเป็นหน่วยงานเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ได้แก่
สำนักงานอัยการสูงสุดของประชาชน สำนักงานอัยการท้องถิ่นระดับต่างๆ และสำนักงานอัยการ
ทหาร สำนักงานอัยการ เป็นองค์กรควบคุมฝ่ายตุลาการของจีน ทำหน้าที่ตรวจสอบคดีที่เป็นภัย
ต่อความมั่นคงของชาติ คดีที่ทำให้เกิดความแตกแยกในชาติ คดีที่มีโทษร้ายแรง เป็นต้น ทั้งยังทำ
การพิจารณาคดีความที่ทางสันติบาลได้ทำการสืบสวนแล้ว เพื่อตัดสินว่าจะจับกุมหรือ ส่งฟ้อง
หรือไม่ สำนักงานอัยการยังทำหน้าที่ยื่นฟ้องต่อศาล หรือสนับสนุนการฟ้องในคดีอาญาที่ได้
ตรวจสอบแฉ่มชัดแล้ว นอกจากนี้ จะทำการควบคุมตรวจสอบความชอบธรรม ของการ

เคลื่อนไหวในองค์กรสันติบาล ศาลประชาชน สถานจองจำ สถานที่ควบคุมดูแลและองค์กรเพื่อการใช้แรงงานเป็นต้น

1.6 ระบบทหารและการป้องกันประเทศ

1.6.1 โครงสร้างทหารของจีน

จีนมีคณะกรรมการทหารกลางแห่งชาติ เป็นองค์กรสูงสุดในการควบคุมกำลังติดอาวุธทั้งหมดทั่วประเทศจีน คณะกรรมการทหารกลางแห่งชาติ มีฐานะเทียบเท่าคณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา และอัยการสูงสุด ประธานคณะกรรมการทหารกลางแห่งชาติ จะได้รับการเสนอชื่อจากพรรคคอมมิวนิสต์ และมักเป็นบุคคลเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ เพื่อให้อำนาจในการปกครองประเทศเป็นไปอย่างเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ ทั้งนี้ เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในพรรค ซึ่งก็จะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีจีนด้วยในเวลาเดียวกัน ปัจจุบัน นายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีจีน ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการทหารกลางแห่งชาติ คณะกรรมการกลางด้าน การทหารแห่งชาติ ประกอบด้วยประธาน 1 ตำแหน่ง รองประธาน 3 ตำแหน่ง และกรรมการ 7 ตำแหน่ง ใช้ระบบรับผิดชอบโดยประธาน เป็นผู้วางนโยบายและมีอำนาจสูงสุด วาระของกรรมการกลางด้านการทหารแห่งชาติในแต่ละสมัย มีวาระ 5 ปี แต่ไม่ได้จำกัดจำนวนสมัยของการดำรงตำแหน่งของประธาน รองประธาน และกรรมการ

1.6.2 กองกำลังติดอาวุธของจีน

1.6.2.1. กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน อยู่ภายใต้การนำของคณะกรรมการกลางด้านการทหารแห่งชาติ ภาระหน้าที่หลักคือ ทำการสู้รบเพื่อพิทักษ์และปกป้องประเทศชาติ และประชาชน และยังมีภาระในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมในยามจำเป็นด้วย และสำหรับกองหนุนในยามปกติต้องมีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมพร้อมอย่างสม่ำเสมอ และมีหน้าที่เช่นเดียวกับกองทหารประจำการในการรักษาความสงบเรียบร้อยของ สังคม รัฐบาลจะประกาศระดมพลให้กองหนุนเข้าประจำการในกองทหารเพื่อรับใช้ชาติ ต่อเมื่อประเทศอยู่ในภาวะสงคราม ปัจจุบัน กองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนมีกองกำลังทั้งหมด 2.3 ล้านนาย แบ่งเขตความรับผิดชอบออกเป็น 7 ภาคทหาร มีกองกำลังทางบก 1.59 ล้านนาย กองกำลังทางเรือ 270,000 นาย กองกำลังทางอากาศ 350,000 นาย หน่วยบัญชาการขีปนาวุธยุทธศาสตร์ (Second Artillery Force) 90,000 นาย นอกจากนี้ ยังประกอบด้วยหน่วยงานด้านการศึกษา เช่น วิทยาลัยเทคโนโลยีการทหาร (Academy of Military Sciences) มหาวิทยาลัยการป้องกันประเทศ (National Defense University) และมหาวิทยาลัยด้านเทคโนโลยีการทหารแห่งชาติ (National University of Defense Technology)

1.6.2.2. กองกำลังติดอาวุธของตำรวจประชาชนจีน อยู่ภายใต้การนำร่วมกันของคณะกรรมการกลางด้านการทหารแห่งชาติและคณะ รัฐมนตรี มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ คุ้มครองบุคคลและสถานที่ที่สำคัญ ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย และปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกองทัพในยามสงคราม

1.6.2.3. กองกำลังประชาชน อยู่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งตามกฎหมายทหารของจีนได้กำหนดว่า ชายที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนในการเป็นทหารแต่ไม่ได้เข้าเป็นทหารประจำการ ต้องเข้าอยู่ในสังกัดของกองกำลังประชาชน ทำหน้าที่เป็นกำลังกองหนุนของกองทัพ มีหน้าที่รับผิดชอบการเตรียมเสบียงและเครื่องใช้เพื่อการสู้รบ ในยามรบมีภาระหน้าที่สนับสนุนการสู้รบและทดแทนกำลังให้กองกำลังหลัก ในยามสงบมีหน้าที่ช่วยเหลือในการรักษาระเบียบของสังคม ทั้งนี้ กองกำลังประชาชนจะปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การชี้แนะของกองทัพ

2. เขตการปกครอง

ในยุคที่บทบาทของการค้าของประเทศจีนขยายอิทธิพลสำคัญในระดับภูมิภาค ความรู้ความเข้าใจเศรษฐกิจจีนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่ต้องการทำการค้ากับจีน จีนในวันนี้ต่างกับจีนเมื่อยุคเปิดประเทศอย่างสิ้นเชิง ปัจจัยสำคัญที่อยู่เบื้องหลังพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ยิ่งใหญ่ของจีนในปัจจุบันนั้นมาจากระบบการปกครองของจีน การศึกษาเพื่อเข้าใจเศรษฐกิจและการค้าจีนให้ลึกซึ้งนั้นจึงควรมีความรู้ความเข้าใจระบบการเมืองการปกครองจีนซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางและนโยบายการพัฒนาของประเทศจีน สาธารณรัฐประชาชนจีนมีเขตการปกครองระดับมณฑล (省级) ซึ่งประกอบไปด้วย 23 มณฑล (省) 5 เขตปกครองตนเอง(自治区) 4 เทศบาลนคร (直辖市) และ 2 เขตบริหารพิเศษ (特别行政区) โดยการแบ่งพื้นที่การปกครองเป็นดังนี้

2.1 ระดับมณฑล

เขตการปกครองของจีนในระดับมณฑล มีอยู่ด้วยกัน 3 ระดับ ได้แก่ มณฑล อำเภอ และ ตำบล แต่ในปัจจุบันได้เพิ่มมาอีก 2 ระดับ คือ จังหวัด และ หมู่บ้าน ซึ่งถ้านำมาเรียงใหม่จะได้เป็น มณฑล จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน มณฑลของประเทศจีนทั้ง 23 มณฑลมีดังนี้

ลำดับ	มณฑล	ชื่อจีน	ชื่อย่อ	เมืองเอก	พื้นที่ (km ²)	ประชากร ประมาณ
1	กวางตุ้ง	广东	粤	กวางโจว	177,900	95,440,000
2	กุ้ยโจว	贵州	黔 / 贵	กุ้ยหยาง	176,100	37,930,000
3	กานซู	甘肃	甘 / 陇	หลานโจว	454,000	26,280,000

ลำดับ	มณฑล	ชื่อจีน	ชื่อย่อ	เมืองเอก	พื้นที่ (km ²)	ประชากร ประมาณ
4	จีหลิน	吉林	吉	ฉางชุน	187,400	27,340,000
5	เจียงซู	江苏	苏	หนานจิง	102,600	76,770,000
6	เจียงซี	江西	赣	หนานฉาง	166,900	44,000,000
7	เจ้อเจียง	浙江	浙	หังโจว	101,800	51,200,000
8	ส่านซี	陕西	陕 / 秦	ซีอาน	205,800	37,620,000
9	ซานซี	山西	晋	ไท่หยวน	156,800	34,110,000
10	ซานตง	山东	鲁	จีหนาน	156,700	94,170,000
11	ชิงไห่	青海	青	ซีหนิง	721,000	5,540,000
12	ซื่อชวน (เสฉวน)	四川	川 / 蜀	เฉิงตู	485,000	81,380,000
13	ฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน)	福建	闽	ฝูโจว	121,400	36,040,000
14	หยุนหนาน (ยูนนาน)	云南	滇 / 云	คุนหมิง	394,100	45,430,000
15	หูเป่ย์	湖北	鄂	อู่ฮั่น	185,900	57,110,000
16	หูหนาน	湖南	湘	ฉางซา	211,800	63,800,000
17	เหอเป่ย์	河北	冀	ฉีเจียงจวง	187,700	69,890,000
18	เหอหนาน	河南	豫	เจิ้งโจว	167,000	94,290,000
19	เหลียวหนิง	辽宁	辽	เสิ่นหยาง	145,900	43,150,000
20	ไห่หนาน (ไหหลำ)	海南	琼	ไหโข่ว	33,920	8,540,000
21	อานฮุย	安徽	皖	เหอเฟย์	139,400	61,350,000
22	เฮย์หลงเจียง	黑龙江	黑	ฮาร์บิน	460,000	38,250,000
23	ไถวัน (ไต้หวัน)	台湾	台	ไทเป	35,581	18,576,518

ตารางที่ 4.1 ชื่อมณฑลของประเทศไทย

ที่มา (<https://zh.wikipedia.org/wiki/中华行政区划> 3 มิถุนายน 2559)

2.2 เขตปกครองตนเอง

เขตปกครองตนเอง มีทั้งหมดอยู่ 5 เขตปกครอง เนื่องจากประเทศจีนมีชนกลุ่มน้อยอยู่หลายชนเผ่ากระจายอยู่ในประเทศ (ประชากรจีนส่วนใหญ่มีเชื้อสายฮั่น) ดังนั้น เพื่อให้ชาวฮั่นและชนกลุ่มน้อยอยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ จึงกำหนดให้เขตพื้นที่ที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อยมีฐานะเป็น “เขตปกครองตนเอง” เทียบเท่ามณฑล ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและกฎหมายว่าด้วยการปกครองตนเองปี 2001 ได้กำหนดสิทธิพิเศษให้แก่เขตปกครองตนเองในหลายด้าน เช่น การให้สิทธิแก่ชนกลุ่มน้อยที่เป็นประชากรส่วนใหญ่เข้ารับตำแหน่งบริหารสูงสุดของท้องถิ่น และเข้ารับราชการในระดับต่างๆ ตามสัดส่วนที่กำหนด เป็นต้น

ลำดับ	เขตปกครองตนเอง	ชื่อจีน	ชื่อย่อ	เมืองเอก	พื้นที่ (km ²)	ประชากรประมาณ
1	กว่างซีจ้วง (กวางสี)	广西壮族	桂	หนานหนิง	236,700	48,890,000
2	มองโกเลียใน	内蒙古	内蒙古	ฮูฮอต	1,183,000	23,840,000
3	หนิงเซีย	宁夏回族	宁	หยินชว่น	66,000	5,880,000
4	ซินเจียง	新疆维吾尔自治区	新	อูรุมชี	1,664,900	21,815,815
5	ทิเบต	西藏	藏	ลาซา	1,228,400	2,740,000

ตารางที่ 4.2 ชื่อเขตปกครองตนเองของประเทศไทย

ที่มา (<https://zh.wikipedia.org/wiki/自治区> 3 มิถุนายน 2559)

2.3 นครที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง

ลำดับ	เทศบาลนคร	ชื่อจีน	ชื่อย่อ	เมืองเอก	พื้นที่ (km ²)	ประชากรประมาณ
1	ปักกิ่ง	北京	京	หนานหนิง	16,808	14,930,000
2	ฉงชิ่ง	重庆	渝	ฮูฮอต	82,300	31,442,300
3	เซี่ยงไฮ้	上海	沪	หยินชว่น	6,340.5	18,670,000
4	เทียนจิน	天津	津	อูรุมชี	11,920	10,240,000

ตารางที่ 4.3 ชื่อนครที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลางของประเทศไทย

ที่มา (<https://zh.wikipedia.org/wiki/直辖市> 3 มิถุนายน 2559)

นครที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง หรือเทศบาลนครของจีน คือ เมืองที่มีขนาดใหญ่ และมีการปกครองเทียบเท่ามณฑล โดยขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง ในปัจจุบันมีด้วยกันทั้งหมด 4 เมือง

2.4 เขตบริหารพิเศษ

ในปัจจุบันจีนมีเขตบริหารพิเศษอยู่ 2 แห่ง ซึ่งทั้ง 2 นี้เคยเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตกมาก่อน

ลำดับ	เขตบริหารพิเศษ	ชื่อจีน	ชื่อย่อ	พื้นที่ (km ²)	ประชากร ประมาณ	อดีตอาณานิคมของ
1	ฮ่องกง	香港	港	1,104	6,864,346	อังกฤษ
2	มาเก๊า	澳门	澳	28.6	520,400	โปรตุเกส

ตารางที่ 4.4 ชื่อเขตบริหารพิเศษของประเทศจีน

ที่มา (<https://zh.wikipedia.org/wiki/特别行政区> 3 มิถุนายน 2559)

บทสรุป

ในบทที่ 4 การปกครองของประเทศจีน ผู้เรียบเรียงเอกสารประกอบการสอน ได้รวบรวมเนื้อหาที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในการเมืองการปกครองเบื้องต้นของประเทศจีน โดยแบ่งหัวข้อใหญ่ ดังนี้ คือ ระบบการเมืองการปกครองจีน และ เขตการปกครองของจีน ซึ่งระบบการเมืองการปกครองจะกล่าวถึงคือ พรรคคอมมิวนิสต์จีน สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ สภาประชาชนแห่งชาติ คณะรัฐมนตรีจีน ระบบศาลของจีน และระบบทหารและการป้องกันประเทศ ในส่วนของเขตการปกครองของจีนจะกล่าวถึง มณฑลของสาธารณรัฐประชาชนจีน เขตปกครองตนเอง เทศบาลนคร และเขตบริหารพิเศษ เป็นต้น

พรรคคอมมิวนิสต์จีน ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1921 ที่นครเซี่ยงไฮ้ และมีอำนาจปกครองประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี ค.ศ. 1949 มา จนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งอำนาจของพรรคนั้นอยู่ภายใต้บัญญัติของรัฐธรรมนูญจีน สภาที่ปรึกษาทางการเมืองแห่งชาติ มีหน้าที่สำคัญคือ เป็นที่ปรึกษาทางการเมือง ควบคุมดูแลด้านประชาธิปไตย เข้าร่วมในกิจกรรมด้านการเมือง และเสนอแนะความคิดเห็นด้านการเมืองในข้อบ่งชี้ของพรรคการเมือง สมาคม และกลุ่มชนส่วนน้อยต่างๆ มีหน้าที่ให้ความเห็นต่อการดำเนินการของสภาประชาชนแห่งชาติ สภาประชาชนแห่งชาติ มีหน้าที่ออกกฎหมายและแก้ไขรัฐธรรมนูญ ให้ความเห็นชอบต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ งบประมาณของรัฐ เป็นต้น คณะรัฐมนตรีจีน เป็นองค์การบริหารที่สำคัญที่สุดของประเทศ มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งออกโดยสภาประชาชนแห่งชาติ และควบคุมดูแลงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นระดับต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งดูแล

กิจการต่างประเทศและการทำสนธิสัญญาต่างๆ ระบบศาลของจีน มีศาลประชาชนสูงสุดเป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดในการพิพากษา มีอิสระในการใช้อำนาจพิพากษาพิจารณาความ ในขณะเดียวกันก็เป็นองค์กรสูงสุดที่ควบคุมตรวจสอบงานพิพากษาของศาลประชาชน ท้องถิ่นระดับต่างๆ ระบบทหารและการป้องกันประเทศของจีน จะมีคณะกรรมการทหารกลางแห่งชาติ เป็นองค์กรสูงสุดในการควบคุมกำลังติดอาวุธทั้งหมดทั่วประเทศจีน คณะกรรมการทหารกลางแห่งชาติ มีฐานะเทียบเท่าคณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา และอัยการสูงสุด ประธานคณะกรรมการทหารกลางแห่งชาติ จะได้รับการเสนอชื่อจากพรรคคอมมิวนิสต์ และมักเป็นบุคคลเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ เพื่อให้อำนาจในการปกครองประเทศเป็นไปอย่างเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ และสุดท้ายนี้ยังมีกองกำลังติดอาวุธของจีน เป็นกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีน อยู่ภายใต้การนำของคณะกรรมการกลางด้านการทหารแห่งชาติ ภาระหน้าที่หลักคือ ทำการสู้รบเพื่อพิทักษ์และปกป้องประเทศชาติและประชาชน และยังมีภาระในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมในยามจำเป็น

ในส่วนของเขตการปกครองของจีนนั้น สาธารณรัฐประชาชนจีนจะประกอบด้วย 23 มณฑล นอกจากนี้ยังแบ่งเขตการปกครองเป็นเขตปกครองตนเอง 5 แห่ง แต่ละแห่งมีชื่อตามชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ เทศบาลนคร 4 แห่ง และเขตบริหารพิเศษ 2 แห่ง ซึ่งมีสิทธิ์ปกครองตนเองอยู่ในระดับหนึ่ง ทั้งหมดที่กล่าวมานั้น จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพียงบางส่วนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของจีน ผู้อ่านที่มีความสนใจในด้านนี้ สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ด้วยตัวเอง

คำถามทบทวน

1. จากการที่ท่านได้ศึกษาการปกครองของเทศจีน ขอให้ท่านอธิบายลักษณะการปกครองของเทศจีนตามความเข้าใจของท่าน
2. จากการที่ท่านได้ศึกษาการปกครองของเทศจีน ขอให้ท่านอธิบายลักษณะมณฑลของเทศจีนตามความเข้าใจของท่าน
3. จากการที่ท่านได้ศึกษาการปกครองของเทศจีน ขอให้ท่านอธิบายลักษณะเขตการปกครองตนเองของเทศจีนตามความเข้าใจของท่าน
4. จากการที่ท่านได้ศึกษาการปกครองของเทศจีน ขอให้ท่านอธิบายลักษณะนครที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลางของเทศจีนตามความเข้าใจของท่าน
5. เมืองใดในเทศจีนที่ถูกต่างชาติยึดครอง จงอธิบายตามความเข้าใจของท่าน